

การวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยม ของจอห์น สจ๊วต มิลล์

The Analysis of Construction Management According to the Philosophy of Utilitarianism by John Stuart Mill

เกษม จงสถิตติกษ์¹,
สุวิน ทองปั้น² และ จรัส ลีกา³

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{1,2,3}

Kasem Chongstitrak¹,
Suwin Thongpan² and Jaras Leeka³

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus^{1,2,3}

Corresponding Author, Email: Kasaem777@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการงานก่อสร้าง 2) ศึกษาปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ และ 3) วิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ งานนิพนธ์ของจอห์น สจ๊วต มิลล์ และเอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ตามหลักอุปนัยวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามแนวคิด 4M ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) เครื่องจักร (Machine) และวัสดุ (Material) เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมเวลา ต้นทุน และคุณภาพของงานก่อสร้างได้ 2) ปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ มุ่งเน้นการกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์และความสุขสูงสุดแก่คนจำนวนมากที่สุด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม และ 3) การวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ พบว่า การบริหารทรัพยากรด้านบุคลากร งบประมาณ เครื่องจักร และวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการคำนึงถึงประโยชน์

* ได้รับบทความ: 20 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 21 มิถุนายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2568

ส่วนรวม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จะช่วยให้โครงการก่อสร้างบรรลุเป้าหมาย เกิดความคุ้มค่า ลดความสูญเสีย และสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย อันสอดคล้องกับหลักมหสุข (Greatest Happiness Principle) ของจอห์น สจ๊วต มิลล์

คำสำคัญ: การบริหารจัดการงานก่อสร้าง; ปรัชญาประโยชน์นิยม; จอห์น สจ๊วต มิลล์

Abstract

The research entitled “The Analysis of Construction Management According to the Utilitarian Philosophy of John Stuart Mill” aimed to: 1) study construction management, 2) examine John Stuart Mill’s utilitarian philosophy, and 3) analyze construction management in accordance with John Stuart Mill’s utilitarian perspective. This study employed documentary research methodology by investigating primary sources, including the original works of John Stuart Mill, and secondary sources, including books, academic articles, and related research studies. Data were analyzed through descriptive and inductive analytical methods.

The findings revealed that:

1) construction management based on the 4M concept, consisting of Man, Money, Machine, and Material, serves as an essential framework for enhancing project efficiency and achieving successful outcomes in terms of time, cost, and quality control

2) John Stuart Mill’s utilitarian philosophy emphasizes actions that generate the greatest happiness and benefit for the greatest number of people while respecting individual rights, freedom, and social responsibility

3) the application of utilitarian philosophy to construction management suggests that effective management of human resources, financial resources, machinery, and construction materials should be conducted alongside considerations of public benefit, social responsibility, and environmental sustainability. Such an approach contributes to project success, cost-effectiveness, waste reduction, and the maximization of benefits for all stakeholders. Furthermore, it promotes sustainable development and aligns with Mill’s Greatest Happiness Principle, which advocates creating the highest level of well-being for society as a whole.

Keywords: Construction Management; Utilitarian Philosophy; John Stuart Mill

บทนำ

อุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เนื่องจากมีบทบาทในการพัฒนาสาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัย ระบบคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมก่อสร้างได้เผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งปัญหาต้นทุนการก่อสร้างที่เพิ่มสูงขึ้น การขาดแคลนแรงงานฝีมือ ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง ตลอดจนข้อจำกัดด้านงบประมาณและระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ส่งผลให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าสูงสุด (ภักจิรา ศิริโชติ และวรรณวิทย์ เต็มทอง, 2566)

การบริหารจัดการงานก่อสร้างจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ โดยมุ่งเน้นการวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายด้านเวลา งบประมาณ และคุณภาพที่กำหนดไว้ แนวคิดการบริหารทรัพยากร 4M ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) เครื่องจักร (Machine) และวัสดุ (Material) ถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ช่วยให้การดำเนินงานก่อสร้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงาน (สุริยา สวนแก้ว, 2558)

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในปัจจุบันมิได้มุ่งเน้นเพียงความสำเร็จเชิงเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป โดยเฉพาะการดำเนินโครงการที่ใช้งบประมาณภาครัฐซึ่งจำเป็นต้องบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นเฉพาะผลกำไรหรือผลประโยชน์ขององค์กรเพียงด้านเดียว อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ดังนั้น การนำหลักจริยธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยสร้างความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจและความรับผิดชอบต่อสังคม (วรรณพันธุ์ อ่อนแย้ม, 2562)

ในทางปรัชญา แนวคิดประโยชน์นิยม (Utilitarianism) ของจอห์น สจิวท มิลล์ (John Stuart Mill) เป็นแนวคิดจริยศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย โดยมีหลักการสำคัญคือ “หลักมหัสย” (Greatest Happiness Principle) ซึ่งมุ่งเน้นให้การกระทำใด ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์และความสุขสูงสุดแก่คนจำนวนมากที่สุด (Mill, 1863/1963) แนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของการกระทำ โดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อบุคคลและสังคมโดยรวม พร้อมทั้งเคารพสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย (Mill, 1859/1978)

เมื่อพิจารณาในบริบทของการบริหารจัดการงานก่อสร้าง แนวคิดประโยชน์นิยมสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร การวางแผนโครงการ การควบคุมต้นทุน และการจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งเจ้าของโครงการ ผู้รับเหมา แรงงาน ชุมชน และสังคมโดยรวม (เทพวรรณ เตียมไธสง, 2563) ทั้งนี้ การบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมจะช่วยส่งเสริมความยั่งยืนของโครงการ ลดความขัดแย้ง และเพิ่มคุณค่าทางสังคมควบคู่กับการสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการศึกษาปรัชญาประโยชน์นิยมในบริบททางธุรกิจและจริยศาสตร์องค์การอย่างต่อเนื่อง (เทพวรรณ เตียมไธสง, พระครูภาวนาโพธิคุณ และ จรัส ลีกา, 2564; อภิปณฺธร์ พูลพล, 2557) อย่างไรก็ตาม ยังปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาการบูรณาการแนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เข้ากับการบริหารจัดการงานก่อสร้างในเชิงปรัชญาและการจัดการค่อนข้างจำกัด จึงเป็นช่องว่างทางวิชาการที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์” เพื่อศึกษาหลักการบริหารจัดการงานก่อสร้าง ศึกษาแนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ และวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาดังกล่าวในการบริหารจัดการงานก่อสร้าง อันจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดแก่สังคม ควบคู่กับความคุ้มค่าและความยั่งยืนของการพัฒนาในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงานก่อสร้าง
2. เพื่อศึกษาปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์
3. เพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์” เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งศึกษาหลักการบริหารจัดการงานก่อสร้าง แนวคิดปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ และวิเคราะห์การประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวในการบริหารจัดการงานก่อสร้าง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร

ปฐมภูมิ (Primary Sources) และเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources) ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานก่อสร้างและปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอธิบายตามกรอบแนวคิดทางวิชาการ

2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) ได้แก่ ผลงานต้นฉบับของจอห์น สจ๊วต มิลล์ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดประโยชน์นิยมและเสรีภาพของมนุษย์ เช่น Mill, J. S. (1863). Utilitarianism, Mill, J. S. (1859), On Liberty, Mill, J. S. (1963). The Collected Works of John Stuart Mill.

2.2 เอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานก่อสร้าง การบริหารโครงการ ทฤษฎีการจัดการทรัพยากร 4M ปรัชญาประโยชน์นิยม จริยศาสตร์ธุรกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งข้อมูลจากฐานข้อมูลวิชาการออนไลน์ที่มีความน่าเชื่อถือ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานก่อสร้าง
2. ศึกษาเอกสารต้นฉบับเกี่ยวกับปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์
3. รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ และฐานข้อมูลวิชาการออนไลน์ที่เกี่ยวข้อง

4. จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นการวิจัย ได้แก่ แนวคิดการบริหารจัดการงานก่อสร้าง, แนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์, การประยุกต์ใช้แนวคิดประโยชน์นิยมในการบริหารจัดการงานก่อสร้าง

5. ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ เอกสารทุติยภูมิ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน และมีความน่าเชื่อถือทางวิชาการ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อค้นหาแนวคิด หลักการ และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานก่อสร้างและปรัชญาประโยชน์นิยม

2. จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นการศึกษา

3. สังเคราะห์ข้อมูลเชิงแนวคิดเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารจัดการงานก่อสร้างกับแนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์

4. วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และตีความข้อมูลตามแนวอุปนัย (Inductive Analysis)

5. สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และนำเสนอองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์

6. การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะการพรรณนาความเรียงเชิงวิชาการ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่และข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ใช้ในงานบริหารจัดการงานก่อสร้างต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษการบริหารจัดการงานก่อสร้าง

ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการงานก่อสร้างเป็นกระบวนการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายด้านเวลา งบประมาณ และคุณภาพ โดยอาศัยการบริหารทรัพยากรที่สำคัญตามแนวคิด 4M ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) เครื่องจักร (Machine) และวัสดุ (Material)

1.1 ด้านบุคลากร (Man)

บุคลากรเป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดของโครงการก่อสร้าง เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติงาน ควบคุมงาน และตัดสินใจในกระบวนการดำเนินงาน การพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของบุคลากรช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ลดข้อผิดพลาด และส่งเสริมคุณภาพของงานก่อสร้าง

1.2 ด้านงบประมาณ (Money)

งบประมาณเป็นปัจจัยที่กำหนดขอบเขตและความเป็นไปได้ของโครงการ การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้สามารถควบคุมต้นทุน ลดความสูญเสีย และป้องกันปัญหาการใช้จ่ายเกินกว่างบประมาณที่กำหนด

1.3 ด้านเครื่องจักร (Machine)

การเลือกใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ลดระยะเวลาการก่อสร้าง เพิ่มความปลอดภัยในการทำงาน และลดต้นทุนในระยะยาว

1.4 ด้านวัสดุ (Material)

วัสดุก่อสร้างที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับลักษณะงานส่งผลต่อความมั่นคง แข็งแรง และอายุการใช้งานของโครงการ การบริหารจัดการวัสดุอย่างเป็นระบบช่วยลดการสูญเสียและเพิ่มความคุ้มค่าในการลงทุน

โดยสรุป การบริหารจัดการงานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการบูรณาการทรัพยากรทั้ง 4 ด้านให้ทำงานร่วมกันอย่างสมดุล เพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. ผลการศึกษาปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์

ผลการศึกษาพบว่า ปรัชญาประโยชน์นิยม (Utilitarianism) ของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เป็นแนวคิดจริยศาสตร์ที่ใช้ผลลัพธ์ของการกระทำเป็นเกณฑ์ในการตัดสินความถูกต้องทางศีลธรรม โดยยึดหลักกัมมสุข (Greatest Happiness Principle) ซึ่งมุ่งให้เกิดความสุขหรือประโยชน์สูงสุดแก่คนจำนวนมากที่สุด

แนวคิดของมิลล์มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การกระทำที่ถูกต้องคือการกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือความสุขสูงสุดแก่ส่วนรวม
2. ความสุขมิได้หมายถึงความพึงพอใจทางกายเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงความสุขทางปัญญา คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดี
3. การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีของบุคคลเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสร้างความสุขร่วมกันในสังคม
4. การตัดสินใจควรคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อบุคคล กลุ่มคน และสังคมโดยรวม
5. การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ควรมุ่งสร้างประโยชน์ส่วนรวมควบคู่กับการลดความทุกข์หรือผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น

ดังนั้น ปรัชญาประโยชน์นิยมของมิลล์จึงเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล ความรับผิดชอบ และประโยชน์สุขของสังคมโดยรวม

3. ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ พบว่า แนวคิดการบริหารจัดการงานก่อสร้างสามารถบูรณาการเข้ากับปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ได้อย่างสอดคล้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การบริหารบุคลากรเพื่อประโยชน์สูงสุด

การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การจัดสวัสดิการที่เหมาะสม และการสร้างความปลอดภัยในการทำงาน ช่วยให้บุคลากรมีความสุขในการปฏิบัติงาน เกิดแรงจูงใจ และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งองค์กรและสังคม

3.2 การบริหารงบประมาณเพื่อความคุ้มค่า

การใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสและคุ้มค่า สอดคล้องกับหลักประโยชน์นิยมที่มุ่งสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยเฉพาะโครงการที่ใช้งบประมาณภาครัฐซึ่งต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

3.3 การใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

การเลือกใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรที่เหมาะสมช่วยลดระยะเวลา ลดต้นทุน และลดความเสี่ยงในการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.4 การเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การใช่วัสดุที่มีคุณภาพสูงช่วยเพิ่มอายุการใช้งานของโครงการ ขณะที่การเลือกวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมช่วยลดผลกระทบต่อระบบนิเวศและสร้างประโยชน์ต่อสังคมในระยะยาว

3.5 การบริหารจัดการงานก่อสร้างเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามแนวคิดประโยชน์นิยมได้มุ่งเพียงผลกำไรหรือความสำเร็จขององค์กรเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ได้แก่ เจ้าของโครงการ ผู้รับเหมา แรงงาน ชุมชน และสังคมโดยรวม โดยมุ่งสร้างความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคม และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เป็นการบริหารจัดการที่มุ่งใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม อันนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการ ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์” สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การบริหารจัดการงานก่อสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการงานก่อสร้างเป็นกระบวนการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม และการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาศัยองค์ประกอบสำคัญตามแนวคิด 4M ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) เครื่องจักร (Machine) และวัสดุ (Material) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ ทั้งในด้านเวลา งบประมาณ และคุณภาพของงานก่อสร้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานก่อสร้างเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรจำนวนมากและมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย จึงจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและลดความสูญเสียในการดำเนินงาน

สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารโครงการที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรรณพันธ์ อ่อนแย้ม (2562) ที่พบว่า ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญที่สุดคือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ การสนับสนุนจากผู้บริหาร การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และการวางแผนที่ชัดเจน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานก่อสร้างที่มีประสิทธิผล

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การเลือกใช้เครื่องจักรที่เหมาะสม และการควบคุมการใช้วัสดุอย่างเป็นระบบ ไม่เพียงส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการเท่านั้น แต่ยังช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และส่งเสริมความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาวอีกด้วย

2. ปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์

ผลการวิจัยพบว่า ปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ มุ่งเน้นการกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือความสุขสูงสุดแก่คนจำนวนมากที่สุด โดยยึดหลักมกษุ (Greatest Happiness Principle) เป็นเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าทางจริยธรรมของการกระทำ ทั้งนี้มิลล์มิได้มุ่งเน้นเฉพาะความสุขทางกายเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับความสุขทางปัญญา คุณธรรม และคุณภาพชีวิตของมนุษย์ควบคู่กันไป สอดคล้องกับแนวคิดของ Mill (1863) ที่อธิบายว่าการกระทำที่ถูกต้องทางศีลธรรมคือการกระทำที่สามารถสร้างความสุขและลดความทุกข์ให้แก่คนส่วนใหญ่ในสังคม อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เทพวรรณ เตียมไธสง (2563) ที่พบว่า แนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ สามารถประยุกต์ใช้เป็นกรอบจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งสร้างประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และสังคม

ทั้งนี้ การที่มิลล์ให้ความสำคัญกับเสรีภาพและสิทธิของบุคคลควบคู่กับประโยชน์ส่วนรวม ทำให้แนวคิดประโยชน์นิยมของมิลล์แตกต่างจากประโยชน์นิยมแบบดั้งเดิมที่มุ่งเน้นเพียงผลลัพธ์เชิงปริมาณ กล่าวคือ มิลล์พยายามสร้างสมดุลระหว่างประโยชน์ส่วนรวมและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม

3. การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เป็นการบริหารจัดการที่มุ่งใช้ทรัพยากรทุกประเภทอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งเจ้าของโครงการ ผู้รับเหมา แรงงาน ชุมชน และสังคมโดยรวม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมและลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ แสดงให้เห็นว่า การบริหารบุคลากรโดยคำนึงถึงความปลอดภัย สวัสดิการ และคุณภาพชีวิตของแรงงาน การบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใสและคุ้มค่า การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ล้วนเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักประโยชน์นิยม เนื่องจากก่อให้เกิดประโยชน์

ต่อคนจำนวนมาก ทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการศึกษาของ เทพวรรณ เตียมไธสง พระครูภาวนาโพธิคุณ และจรัส ลีกา (2564) ที่พบว่า แนวคิดประโยชน์นิยมสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความสุขแก่ผู้บริโภคและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสอดคล้องกับการศึกษาของ อภิปณชร์ศรี พูลพล (2557) ที่พบว่า การดำเนินงานภายใต้กรอบจริยศาสตร์ธุรกิจและแนวคิดประโยชน์นิยมช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสร้างคุณค่าร่วมระหว่างองค์กรกับสังคม

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่า การนำหลักประโยชน์นิยมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานก่อสร้างมิได้หมายถึงการมุ่งแสวงหาผลกำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตของมนุษย์ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่ทำให้ความสำคัญกับหลักการ ESG (Environmental, Social and Governance) และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เป็นแนวทางการบริหารที่สามารถบูรณาการประสิทธิภาพทางการจัดการเข้ากับหลักจริยธรรมได้อย่างเหมาะสม โดยมุ่งสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย อันนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการ ความรับผิดชอบต่อสังคม และความยั่งยืนของการพัฒนาในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างควรกำหนดนโยบายการบริหารจัดการโครงการที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมควบคู่กับประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ โดยนำหลักปรัชญาประโยชน์นิยมมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า โปร่งใส และสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

1.2 ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริหารงานก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ทางวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้สามารถตัดสินใจและบริหารจัดการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบต่อโครงการก่อสร้างควรให้ความสำคัญกับการเลือกใช้เทคโนโลยีและวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนการนำแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) มาใช้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารโครงการก่อสร้างควรนำหลักการบริหารทรัพยากร 4M ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) เครื่องจักร (Machine) และวัสดุ (Material) มาบูรณาการกับหลักประโยชน์นิยม เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและสังคม

2.2 ควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัย สุวีตติการ และคุณภาพชีวิตของแรงงานก่อสร้าง เนื่องจากบุคลากรเป็นทรัพยากรสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการและสอดคล้องกับหลักการสร้างความสุขแก่คนจำนวนมากที่สุด

2.3 ควรมีระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานก่อสร้างอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถตรวจสอบประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ ในการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างภาครัฐและภาคเอกชนเชิงเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาความแตกต่างและแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมในแต่ละบริบท

3.2 ควรศึกษาการบูรณาการแนวคิดประโยชน์นิยมกับแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) และหลัก ESG (Environmental, Social and Governance) ในการบริหารจัดการงานก่อสร้าง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการบริหารที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมร่วมสมัย

3.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลลัพธ์ของการบริหารจัดการงานก่อสร้างตามหลักประโยชน์นิยม โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโครงการ ผู้รับเหมา วิศวกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อยืนยันผลการศึกษาในเชิงปฏิบัติและพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

3.4 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดจริยศาสตร์ตะวันตกและปรัชญาทางพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการงานก่อสร้าง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านการบริหารที่มีความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพ คุณธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ โดยพบว่า การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ควบคู่กับการสร้างประโยชน์และความสุขแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ภายใต้หลักคุณธรรม ความรับผิดชอบต่องสังคม และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จึงได้พัฒนาเป็น UCM Model (Utilitarian Construction Management Model) ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารทรัพยากรตามหลักประโยชน์สูงสุด (U) การคำนึงถึงความสุขร่วมกัน (C) การตัดสินใจเชิงคุณธรรม (M) การก่อสร้างอย่างยั่งยืน (S) และการสร้างประโยชน์สูงสุดแก่สาธารณะ (P) โดยองค์ประกอบทั้งหมดมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การสร้างประโยชน์สุขแก่คนส่วนใหญ่ในสังคมตามหลักมหสุข (Greatest Happiness Principle) ของจอห์น สจ๊วต มิลล์ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 UCM Model : รูปแบบการบริหารจัดการงานก่อสร้างตามทัศนะปรัชญาประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์

เอกสารอ้างอิง

- เทพวรรณ เตียมไธสง. (2563). วิเคราะห์แนวคิดประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ เพื่อใช้เป็นจริยศาสตร์ธุรกิจ. (สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เทพวรรณ เตียมไธสง, พระครูภาวนาโพธิคุณ และ จรัส ลีกา. (2564). การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดประโยชน์นิยมในการประกอบธุรกิจ. *Journal of Modern Learning Development*, 6(2), 1–15.
- ภักจิรา ศิริโชติ และ วรณวิทย์ แต่มทอง. (2566). การออกแบบบ้านระบบขั้นส่วนประกอบเพื่อสร้างโดยเครื่องพิมพ์บ้าน 3 มิติ. (วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วรรณพันธุ์ อ่อนแย้ม. (2562). ปัจจัยความสำเร็จและการศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการโครงการวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย*, 6(1), 1–8.
- สุริยา สวนแก้ว. (2558). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลธาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. (สารนิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อภิปณชร์ศมี พูลพล. (2557). วิเคราะห์ทฤษฎีจริยศาสตร์ธุรกิจกับทฤษฎีประโยชน์นิยมของจอห์น สจ๊วต มิลล์. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Melden, A. I. (Ed.). (1957). *Ethical theories: A book of readings*. Prentice-Hall.
- Mill, J. S. (1859/1978). *On liberty*. Hackett Publishing Company.
- Mill, J. S. (1863/2001). *Utilitarianism*. Batoche Books.
- Mill, J. S. (1963). *The collected works of John Stuart Mill (Vols. 1–33)*. University of Toronto Press.
- Project Management Institute. (2021). *A guide to the project management body of knowledge (PMBOK® Guide)*. (7th ed.). Project Management Institute.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (2022). *Management*. (15th ed.). Pearson Education.
- Kerzner, H. (2022). *Project management: A systems approach to planning, scheduling, and controlling*. (13th ed.). Wiley.
- Daft, R. L. (2021). *Management*. (14th ed.). Cengage Learning.